

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113215053
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6113215053.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Ďuriana a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej, ako členiek senátu, v právnej veci navrhovateľa CASH COLLECTORS SK s.r.o., IČO: 44703015, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy č. 49, proti odporcom: 1/ P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom v B. B., E. č. XX, a 2/ P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom v B. B., E. č. XX, ktorého pobyt nie je známy, zastúpenému Tatianou Šimovou, pracovníčkou Okresného súdu Banská Bystrica, ako opatrovníkom, o zaplatenie 287,20 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 9C/100/2014-77 zo dňa 27.08.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa (prvý výrok), odporcom 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok) a určil, že špecifikované zmluvné podmienky v zmluve o splátkovom úvere č. 0303609358 zo dňa 11.08.2005 (t.j. podmienka obsiahnutá v článku II bod 4, podľa ktorej „sa splatné úroky a splatné poplatky dňom ich splatnosti pripíšu k istine a stávajú sa jej súčasťou“ a podmienka obsiahnutá v článku III bod 7, podľa ktorej „dlžník súhlasí, že veriteľ z došlých súm uhradí najskôr splatné poplatky a náklady súvisiace s úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu a to v tomto poradí“) sú neprijateľné (tretí a štvrtý výrok). V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že predmetom konania v prejednávanej veci bolo zaplatenie sumy 287,20 € ako zostatok istiny a zmluvného úroku, zmluvný úrok vyčíslený ku dňu 18.12.2012 v sume 21,65 €, zmluvný úrok vo výške 9,65 % ročne zo sumy 287,20 € od 19.12.2012 do zaplatenia, úroky z omeškania vyčíslené ku dňu 18.12.2012 v sume 78,76 €, úroky z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 287,20 € od 19.12.2012 do zaplatenia spolu s náhradou trov konania. Okresný vychádzal zo skutkových zistení, podľa ktorých „navrhovateľ ako veriteľ a odporcovia ako dlžníci dňa 11.08.2005 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. 0303609358 (ďalej len „zmluva“ alebo „zmluva o úvere“), ktorej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky; na základe uvedenej zmluvy poskytol navrhovateľ odporcom úver v sume 4.647,15 € (140.000,- Sk) s úrokmi (splatnými v posledný deň kalendárneho mesiaca), pričom úroková sadzba bola stanovená ako premenlivá a pri podpise zmluvy bola vo výške 8,60 % ročne; výška splátok bola dohodnutá na 99,05 € (2.984,- Sk) vždy k 20. dňu mesiaci; prvá splátka bola splatná dňa 20.09.2005 a konečná splatnosť úveru bola dojednaná na deň 20.07.2010; zmluvné strany si dohodli poplatok za poskytnutie úveru v sume 92,94 € (2.800,- Sk) splatný v deň podpisu zmluvy a poplatok za správu úveru v sume 1,66 € (50,- Sk) mesačne; v článku IV bod 5 zmluvy bola stanovená ročná percentuálna miera nákladov 5,02 %“. Okresný súd vyhodnotil, že „v danom prípade zmluvy o úvere ide o tzv. absolútny obchod, avšak vzhľadom na špecifickosť právneho úkonu, ktorým sa tento záväzok zakladá a ktorý má znaky spotrebiteľskej

zmluvy (t.j. zmluvy typového charakteru, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých neurčitých prípadoch, pri uzatváraní ktorej je obvyklé, že spotrebiteľ nemôže obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť), bolo potrebné tento záväzkovoprávny vzťah posudzovať aj podľa špeciálnej právnej úpravy (lex specialis) spotrebiteľského práva, ktorá je obsiahnutá v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a tiež aj v § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka; v rozhodnom čase (t.j. v čase uzavretia zmluvy o úvere) bola problematika spotrebiteľských zmlúv upravená kombinovane v zákone o ochrane spotrebiteľa a tiež aj v Občianskom zákonníku, pričom pri ich aplikácii bola v centre záujmu najmä materiálnoprávna ochrana práv spotrebiteľa, a to v súlade s cieľmi, resp. zámermi EÚ zhmotnenými v smerniciach Rady 87/102/EHS a 93/13/EHS (z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 329/2013-15 zo dňa 05.06.2013); súd posudzoval právny vzťah vzniknutý medzi účastníkmi na základe zmluvy o úvere ako spotrebiteľský, nakoľko zmluva bola formulárovou zmluvou, ktorá bola vopred pripravená zo strany navrhovateľa bez možnosti odporcov meniť obsah a text uvedenej zmluvy; navrhovateľ mal postavenie dodávateľa, pretože konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na strane dlžníka vystupovali účastníci (fyzické osoby), ktoré neuzatvárali zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a teda mali postavenie spotrebiteľov“. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že „podľa článku II bod 4 zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že splatné úroky a splatné poplatky sa dňom ich splatnosti pripíšu k istine a stávajú sa jej súčasťou; podľa článku III bod 7 dlžník súhlasí, že z došlých súm veriteľ najskôr uhradí splatné poplatky a náklady súvisiace s úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu, a to v tomto poradí“. Okresný súd ďalej uviedol, že „úroky sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a v súvislosti so znením ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka úroky z omeškania z príslušenstva pohľadávky nemožno požadovať, keďže Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník túto možnosť nepriznávajú; podľa súdnej praxe však týmto nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny a budú pripočítané k nej ako civilné plody peňazí a následne potom z titulu tejto dohody vznikne právo veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil dojednanú alebo zákonom stanovenú sadzbu úrokov z omeškania (NS ČR R 5/2006); rozhodnutia, ktoré vychádzali v minulosti z tejto právnej úvahy, sa týkali zmlúv, ktoré boli uzatvorené ešte pred účinnosťou právnej úpravy týkajúcej sa ochrany práv spotrebiteľa, vrátane zmlúv o spotrebiteľských úveroch; kogentné ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka nedovoľuje účastníkovi spotrebiteľskej zmluvy platne dojednať zmluvné podmienky, ktoré by sa odchyľovali od uvedeného zákona v neprospech spotrebiteľa; spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie; dlžník dôvodne očakáva, že sa mu dlh bude znižovať najprv na istinu; ak sa dostali odporcovia do omeškania so splátkou, znamenalo to, že znášali aj vyššiu sumu na úroku z omeškania v dôsledku toho, že sa im zo splátky odpočítaval najprv poplatok a úrok, namiesto toho, aby sa splátkou znižovala istina a v konečnom dôsledku dlžník tak potom súhlasí so zmenou inkasovanej sumy, ktorej výšku nepozná, čo spôsobuje, že jeho dlh sa neznižuje, ale narastá; ochranu dlžníka v občianskoprávných vzťahoch dodatočne následne výslovne upravilo aj znenie ustanovenia § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné od 01.01.2008, ktorým sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008 (§ 879j Občianskeho zákonníka); ak zákon chráni dlžníka pri čiastočnom plnení určením poradia započítavania najprv na istinu a až potom na úrok, musí byť takto chránený dlžník aj pri splátkach, ktoré svojim charakterom predstavujú čiastočné plnenie dlhu; ustanovenia článku II bod 4 a článku III bod 7 zmluvy o úvere predstavujú preto neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a teda sú neplatné; tieto podmienky neboli so spotrebiteľmi (odporcami) individuálne dojednané, spôsobujú nerovnováhu v zmluvnom vzťahu v neprospech spotrebiteľov a navyšujú sankcie za omeškanie spotrebiteľov; podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. aj bez návrhu vyslovil, že tieto zmluvné podmienky sú neprijateľné a uviedol vo výroku rozsudku ich znenie; súd je povinný na neplatnosť zmluvnej podmienky prihliadať a nepriznať na základe nej požadované plnenie; súd z uvedených dôvodov nepriznal navrhovateľovi úroky z omeškania z dohodnutého zmluvného úroku, keďže sa jedná o príslušenstvo istiny a v tejto časti návrh zamietol“. Okresný súd ďalej uviedol, že „z pripojených listinných dôkazov zo strany navrhovateľa, najmä z výpisov z bankového informačného systému, vyplýva, že odporcom bol dňa 11.08.2005 poskytnutý úver v sume 4.647,15 € (140.000,- Sk) a odporcovia uhradili navrhovateľovi spolu sumu 6.117,05 €; odporcovia teda navrhovateľovi uhradili celú poskytnutú istinu úveru, keďže ich plnenie sa malo započítať najprv na istinu; odporcovia po uhradení istiny uhradili aj poplatok za poskytnutie úveru v sume 92,94 € (2.800,- Sk) a poplatok za správu úveru v sume 1,66 € (50,- Sk) mesačne, teda spolu v sume 190,87 € (2.800,- Sk + 59 mesiacov x 50,- Sk = 5.750,- Sk = 190,87 €); odporcovia sa zaviazali zaplatiť navrhovateľovi aj dohodnutý úrok s premenlivou výškou úrokovej sadzby, ktorá ku dňu podpisu zmluvy bola 8,60 % ročne; navrhovateľ si uplatnil zmluvný úrok vo výške 9,65 % ročne a to v zmysle článku IV bod 2 zmluvy, bodu 7.4.7 a bodu 19.17 všeobecných

obchodných podmienok; podľa článku IV bod 2 zmluvy veriteľ je oprávnený meniť výšku úrokovej sadzby dohodnutú v základných podmienkach zmluvy; zmena výšky úrokovej sadzby je účinná rozhodnutím veriteľa a zverejnením; v zmysle bodu 7.4.1 všeobecných obchodných podmienok je premenlivá úroková sadzba určovaná bankou a to zverejnením; podľa článku 2 všeobecných obchodných podmienok sa rozumie zverejnením sprístupnenie dokumentu alebo informácie vo verejne prístupných priestoroch obchodných miest alebo prostredníctvom elektronických služieb alebo na internetovej stránke banky alebo inou, po úvahe banky vhodnou formou, čím dokument alebo informácia nadobúda účinky, ak nie je určené inak; navrhovateľ nijakým spôsobom nepreukázal zverejnenie zmeny výšky úrokovej sadzby na 9,65 % ročne, preto súd vychádzal zo zmluvne dojednanej úrokovej sadzby vo výške 8,60 % ročne; navrhovateľ si uplatnil nárok na zmluvný úrok až do zaplatenia, avšak podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998 zo dňa 01.07.2000 (R 59/1998) veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu (jeho splátok), následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania; z uvedeného dôvodu navrhovateľovi ako veriteľovi právo na zaplatenie dohodnutého (zmluvného) úroku z úveru patrí iba do 20.07.2010, t.j. do dňa konečnej splatnosti úveru; po tomto termíne nevzniklo navrhovateľovi právo na zaplatenie zmluvného úroku z úveru, ale iba úrokov z omeškania; v tejto časti súd návrh navrhovateľa zamietol. Okresný súd ďalej uviedol, že „odporcovia teda mali uhradiť zmluvný úrok vo výške 8,60 % ročne z istiny 4.647,15 € od poskytnutia úveru (11.08.2005) do jeho splatnosti (20.07.2010), t.j. 1.098,92 € (splátka 2.984,- Sk x 59 splátok = 176.056,- Sk mínus úver 140.000,- Sk mínus poplatok za správu úveru 2.950,- Sk /50,- Sk x 59 mesiacov/ = 33.106,- Sk = 1.098,92 €); po započítaní úhrad odporcov na istinu úveru (4.647,15 €), na poplatky za poskytnutie úveru a za správu úveru (190,87 €) a na dohodnutý zmluvný úrok (1.098,92 €) zostalo 180,11 €, ktoré odporcovia uhradili navrhovateľovi a tento zostatok mal navrhovateľ započítať na úroky z omeškania; keďže si navrhovateľ v návrhu uplatnil úroky z omeškania vyčíslené do dňa 18.12.2012 v sume 78,76 € (pričom tento mal byť uhradený zo sumy 180,11 €, ktorú odporcovia uhradili navrhovateľovi) a súd po započítaní úhrad odporcov na istinu úveru dospel k záveru, že odporcovia neboli v omeškaní s úhradou istiny aj po 19.12.2012 ako tvrdil navrhovateľ, súd navrhovateľom uplatnené úroky z omeškania nepovažoval za dôvodné a preto aj v tejto časti návrh zamietol. Okresný súd vo veci rozhodol s poukazom na ustanovenia § 497, § 499, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ďalej s poukazom na § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na § 2 písm. a) a b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007; o trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s tým, že aj keď boli odporcovia v konaní úspešní, náhradu trov konania si neuplatnili, preto im náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podal pôvodný navrhovateľ Slovenská sporiteľňa, a.s., prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 18.09.2014 (čl. 85-89 spisu). Uviedol, že s rozsudkom okresného súdu nesúhlasí ani po skutkovej ani po právnej stránke, nestotožňuje sa s jeho výrokom ani odôvodnením a považuje ho za vecne nesprávny, arbitrárny a v konečnom dôsledku ako celok nezákonný. (1) Vyjadril názor, že okresný súd porušil kontradiktórnosť konania, pretože ho nevyzval na vyjadrenie ku svojmu predbežnému názoru, že zmluvné podmienky v spornej zmluve o splátkovom úvere považuje za neprijateľné a teda neplatné, keď táto povinnosť pre vnútroštátny súd vyplýva z právneho poriadku (§ 100 ods. 1 O.s.p.) ako aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (rozhodnutia C-98/08 P a C-472/11); okresný súd sa teda dopustil zásadnej vady, keď ho nevyzval na vyjadrenie sa k zamýšľanému vyhláseniu neprijateľných podmienok z úradnej povinnosti (ex offio) a to napriek tomu, že súdu zaslal výslovný nesúhlas s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania. (2) Ďalej vyjadril názor, že okresný súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom, pretože napriek doručenému nesúhlasu s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. Navrhovateľ považoval (3) právne posúdenie veci ohľadom neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v článku III bod 7 zmluvy považoval za nesprávne; argumentoval, že na prejednávajúcu vec bolo možné aplikovať len ustanovenia Obchodného zákonníka a okresný súd pri rozhodovaní nesprávne zohľadnil ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré na prejednávajúcu vec nedopadá. Navrhovateľ rovnako považoval za nesprávne aj (4) právne posúdenie veci ohľadom neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v článku II bod 4 zmluvy, pretože s poukazom na predpisy európskeho práva a judikatúru predstavuje možnosť prirastania (kapitalizácie) príslušenstva do istiny medzinárodne akceptovateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľských zmluvách. Za nesprávne právne posúdenie veci považoval navrhovateľ aj názor okresného súdu, že (5) nepreukázal zverejnenie

zmeny úrokovej sadzby na 9,65 % ročne; v tomto smere však len argumentoval, že možnosť dojednaní jednostrannej zmeny úrokovej sadzby je prípustná aj v spotrebiteľskej zmluve. Nakoniec navrhovateľ nesúhlasil ani s právnym posúdením veci okresným súdom, podľa ktorého (6) môže úrok z úveru veriteľ uplatniť len do jeho splatnosti a potom už má nárok len na úroky z omeškania, keď argumentoval, že úrok predstavuje odplatu za poskytnutie úveru a dlžník je ho povinný platiť až do jeho vrátenia. Na základe uvedeného navrhol zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu v zmysle vyhovenia návrhu v celom rozsahu, resp. zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konania a uplatnil aj trovy konania vrátane trov odvolacieho konania; pre prípad potvrdenia rozsudku okresného súdu navrhol pripustenie dovolania, pretože podľa jeho názoru ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Odporcovia sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Uznesením č.k. 17Co/40/2015-118 zo dňa 10.02.2016 pripustil odvolací súd zmenu účastníkov konania na strane navrhovateľa podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p., t.j. vystúpenie pôvodného navrhovateľa Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00151653, so sídlom v Bratislave, Tomášikova č. 48, a vstup súčasného navrhovateľa na jeho miesto; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.02.2016.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky navrhovateľa ako aj predchádzajúce konanie a napadnutý rozsudok okresného súdu a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku okresného súdu a v zmysle § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. na ne v celom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody navrhovateľa odvolací súd udáva, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil.

Navrhovateľ v podanom odvolaní v prvom rade namietal (1) porušenie princípu kontradiktórnosti konania a (2) odňatie možnosti konať pred súdom; preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd konanie, ktoré predchádzalo vyhláseniu napadnutého rozsudku, vytykanými vadami nezaťažil; z hľadiska hodnoty predmetu konania ide v prejednávanej veci o drobný spor (§ 200ea ods. 1 O.s.p.); v drobných sporoch nie je potrebné nariadovať pojednávanie (§ 115a ods. 2 O.s.p.); napadnutý rozsudok vyhlásil okresný súd dňa 27.08.2014 do zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku, pretože v drobnom spore nebol povinný na prejednanie veci nariadiť pojednávanie (§ 115 ods. 1 O.s.p.); postupom súdu v súlade so zákonom nemôže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom; v dôsledku postupu okresného súdu v súlade so zákonom nedošlo ani k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania, pretože jednak súd nie je povinný účastníkov oboznamovať so svojim predbežným právnym posúdením veci (§ 100 ods. 1 posledná veta O.s.p. tento postup súdu len umožňuje a nie prikazuje) a jednak na zachovanie tohto princípu postačuje, že navrhovateľ je oprávnený svoje argumenty proti právnemu posúdeniu veci okresným súdom predniesť v odvolacom konaní (mutatis mutandis porovnaj uznesenie pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz.ÚS/1/2014 zo dňa 07.05.2014); odvolací súd sa stotožňuje s navrhovateľom len v tom smere, že okresný súd pochybil, keď účastníkov konania vyzval na vyjadrenie, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania a následne napriek doručenému nesúhlasu navrhovateľa s týmto postupom rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, pretože vo všeobecnosti platí, že súd nemá svojim postupom vyvolať v účastníkovi konania očakávanie svojho procesného postupu, ktoré potom nedodrží (takýto postup súdu môže v

odôvodnených prípadoch dosiahnuť až rozmer porušenia práva na spravodlivý proces; k tomu pozri napríklad nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS/40/2015 zo dňa 01.02.2016); nakoľko však účelom umožnenia rozhodnúť drobný spor bez nariadenia pojednávania bolo zjednodušenie postupu súdu v jednoduchých veciach, ktoré je možné rozhodnúť len na základe obsahu spisu a ide v nich len o právne posúdenie veci a ani samotný navrhovateľ v podanom odvolaní zásadne nespochybňuje skutkové zistenia okresného súdu a jeho odvolanie ťažiskovo polemizuje len s právnym posúdením veci zo strany okresného súdu, po zohľadnení týchto špecifických okolností dospel odvolací súd k záveru, že svojim postupom neodňal okresný súd navrhovateľovi možnosť konať pred súdom ani neporušil princíp kontradiktórnosti konania takým spôsobom, že by navrhovateľ nemohol účinne argumentovať v odvolacom konaní (v ktorom ťažiskovo ide len o preskúmanie právneho posúdenia veci zo strany okresného súdu v napadnutom rozsudku).

Navrhovateľ v podanom odvolaní nesúhlasil s posúdením zmluvnej podmienky (3) v článku III bod 7 spornej zmluvy a (4) v článku II bod 4 spornej zmluvy ako neprijateľných zmluvných podmienok. Navrhovateľ nespochybnil, že sporná zmluva o splátkovom úvere je spotrebiteľskou zmluvou, preto je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením veci okresným súdom, ktorý spornú zmluvu o splátkovom úvere správne posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, pretože i keď predmetom konania bol záväzok odporcov, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere, ktorá predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na odporcov je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzatvorení nemohli individuálne ovplyvniť obsah právnym predchodcom navrhovateľa vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy a teda na právny vzťah založený zmluvou o splátkovom úvere bolo potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007) a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka; podľa názoru odvolacieho súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy v režime Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007 (i keď boli upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavovali osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka bolo potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti); preto na právny vzťah navrhovateľa a odporcov založený zmluvou o splátkovom úvere (s charakterom tzv. spotrebiteľskej zmluvy v režime Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007) okresný súd správne aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv), keď k zmene uvedeného režimu došlo až úpravou ustanovenia § 52 ods. 2 posledná veta Občianskeho zákonníka v účinnom znení; odvolacie námietky navrhovateľa, že na prejednávanej vec nebolo možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka preto nie sú správne. Sporné dojednania v zmluve o splátkovom úvere zakotvujú pripísanie splatných úrokov a poplatkov dňom ich splatnosti k istine (článok II bod 4 zmluvy) a spôsob započítania jednotlivých platieb odporcov najskôr na splatné poplatky a náklady súvisiace s úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu a to v tomto poradí (článok III bod 7 zmluvy); aj podľa názoru odvolacieho súdu tieto dojednania spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporcov ako spotrebiteľov (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007) s dôsledkom ich neplatnosti (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007), pretože si tým odporcovia nepochybne zhoršili svoje zmluvné postavenie, nakoľko sa vopred vzdali svojho práva účinne určiť poradie započítania svojej platby, ktorú mali vykonať až v budúcnosti (§ 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a súčasne súhlasili s neustálym zvyšovaním istiny úveru o splatné úroky a dokonca (nedefinované) poplatky; uvedené dojednania preto aj odvolací súd považuje za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, pretože navyše bez primeraných dôvodov umelo predlžujú splatenie záväzku odporcov zo spornej zmluvy o splátkovom úvere v prípade jeho plnenia a ako také ich okresný súd správne vyhodnotil ako neplatné; pri rozhodovaní prejednávanej veci bolo potrebné zohľadniť ustanovenie § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa; spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie; v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší; uvedený spôsob započítania platieb odporcov ako aj pripísanie splatných úrokov a dokonca poplatkov

k istine nepochybne zhoršuje zmluvné postavenie odporcov, ktorí vzhľadom na formulárový charakter spornej zmluvy vopred pripravenej právnym predchodcom navrhovateľa nemali možnosť jej obsah ovplyvniť (navrhovateľ to ani netvrdil a opak nevyplýva ani z dokazovania); pokiaľ navrhovateľ v podanom odvolaní argumentoval, že dojednanie o pripísaní príslušenstva do istiny predstavuje podľa citovaných predpisov európskeho práva a judikatúry medzinárodne akceptovateľný inštitút aj v spotrebiteľských zmluvách uvedené je v rozpore s citovanou právnou úpravou Občianskeho zákonníka aplikovateľnej na prejednávajúcu vec; ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka upravuje len neuzavretý výpočet príkladov ustanovení, ktoré je potrebné považovať za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve a nemôže postihovať všetky prípady, ktoré môžu v praxi nastať (na každé ustanovenie v spotrebiteľskej zmluve je preto možné aplikovať aj všeobecné ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka z hľadiska či nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa); na druhej strane odvolací súd súhlasí s tvrdením navrhovateľa v podanom odvolaní, že na splácanie záväzku v splátkach nemožno aplikovať ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože toto ustanovenie dopadá na prípad čiastočného plnenia peňažného dlhu, ktorý treba odlíšiť od čiastkového plnenia peňažného dlhu, o ktoré sa jedná v prípade, kedy je záväzok podľa dohody strán, zo zákona alebo rozhodnutia súdu prípadne iného štátneho orgánu rozdelený na niekoľko relatívne samostatných zreteľne oddelených plnení, ktorých splatnosť (väčšinou postupne) nastáva samostatne (napr. plnenie dlhu v dojednaných splátkach); naproti tomu o čiastočné plnenie ide vtedy, ak dlžník poskytne veriteľovi na splnenie svojho záväzku len časť predmetu plnenia bez toho, aby takéto rozdelenie plnenia vyplývalo z dohody, zo zákona alebo z rozhodnutia súdu prípadne iného štátneho orgánu (porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/54/2007 zo dňa 17.06.2008 alebo rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo/5227/2009 zo dňa 30.08.2011); z rovnakých dôvodov však nemožno na splácanie záväzku v splátkach aplikovať ani ustanovenie § 329 Obchodného zákonníka v spojení s § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka ako sa toho domáha navrhovateľ, pretože tiež neupravuje čiastkové plnenie peňažného záväzku; Obchodný zákonník nemá osobitné ustanovenie o spôsobe započítania čiastkových plnení napr. pre prípad dohody o splácaní poskytnutého úveru v splátkach (v zmysle aká časť splátky má byť pripísaná na istinu, aká na úroky, na sankcie za porušenie zmluvných povinností prípadne na iné účely); túto otázku je možné nepochybne riešiť dohodou zmluvných strán; v prejednávanej veci je však práve takéto dohoda neplatná pre rozpor s ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa; v dôsledku neplatnosti dohody o spôsobe započítania platieb v spornej zmluve o splátkovom úvere z vyššie uvedených dôvodov porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa, bolo potrebné na právny vzťah účastníkov konania aplikovať predpisy občianskeho práva (§ 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka); Občiansky zákonník však výslovné ustanovenie na úpravu tejto otázky tiež neobsahuje; preto podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd cestou analógie legis (§ 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka) správne aplikoval na spôsob započítania čiastkových plnení (splátok úveru) ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu upravuje vzťah obsahom a účelom najbližší (započítanie čiastočného plnenia); na základe uvedeného teda okresný súd čiastkové platby odporcov správne započítal najskôr na istinu úveru (zo spisu okresného súdu nevyplýva iné určenie účelu platby zo strany odporcov) a následne dôvodne zamietol návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti, ktorá bola v rozpore s uvedeným právnym názorom zo strany navrhovateľa započítaná na iný účel ako na istinu úveru.

Pokiaľ ide o nesúhlas navrhovateľa v podanom odvolaní s názorom okresného súdu, že (5) nepreukázal zverejnenie zmeny úrokovej sadzby na 9,65 % ročne, v tomto smere odvolací súd len udáva, že ani v podanom odvolaní navrhovateľ túto skutočnosť nepreukazuje a argumentuje len možnosťou dojednania jednostrannej zmeny úrokovej sadzby (aj) v spotrebiteľskej zmluve, hoci k samotnej možnosti takéhoto dojednania sa okresný súd v napadnutom rozsudku nevyjadruje a svoje rozhodnutie založil na skutkovom zistení nepreukázania dohodnutého spôsobu zmeny úrokovej sadzby podľa všeobecných obchodných podmienok úveru, ktoré navrhovateľ podaným odvolaním nevyvrátil.

Nakoniec navrhovateľ v podanom odvolaní nesúhlasil ani s právnym posúdením veci okresným súdom, podľa ktorého (6) môže úrok z úveru veriteľ uplatniť len do jeho splatnosti a potom už má nárok len na úroky z omeškania; v tomto smere odvolací súd opätovne poukazuje na spotrebiteľský charakter prejednávanej veci a na povinnosť výkladu obsahu spotrebiteľských zmlúv v prospech spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007), keď argumentácia navrhovateľa v podanom odvolaní a súdne rozhodnutia, na ktoré poukazuje, primárne nezohľadňujú spotrebiteľský charakter prejednávanej veci; naopak súdna prax sa priklonila k záveru, že právny názor v spotrebiteľskej veci, podľa ktorého je spotrebiteľ povinný platiť dohodnutý úrok len do splatnosti úveru a po splatnosti

je povinný platiť len úroky z omeškania, nie je svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený, resp. taký, ktorý by popieral zmysel práva na súdnu ochranu (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/476/2012 zo dňa 18.09.2012).

Na základe uvedeného uplatnené odvolacie dôvody navrhovateľa nemohli spôsobiť pochybnosti o vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu. Preto odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V odvolacom konaní boli odporcovia v plnom rozsahu úspešní a vzniklo im právo na náhradu trov konania. Keďže však žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnili, odvolací súd im náhradu trov odvolacieho konania proti navrhovateľovi nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.